

Kløverhuset, Sejs Laven

Fysiske rum som lægger op til interaktioner

Gæsteiagttagelser(resume):

Der er mange charmerende områder i huset, og der er en hyggelig atmosfære. Det er tydeligt, at der arbejdes med forskellige zoner og miljøer, hvor der lægges op til leg.

De voksne er gode til at indrette med forskellige gulvtæpper, der lægger op til leg. I indretningen er det lykkedes rigtig godt med også stillezoner. Der er også mulighed for fleksible miljøer (reoler og kommoder på hjul).

Huset har indtænkt gangen/garderobe til leg- og læringsmiljøer – LEGO-miljø på væggen og kugle bane i garderoben. 'Dancesalen'/motorikrum med stort spejl, som kan bruges på mange forskellige måder både fysisk leg og stille leg/afslapning. Der er små madrasser som kan lægges ud på gulvet. Der er også et plateau, hvor der kan danses/ leges sceneleg. Lydniveau kan være lidt udfordrende. LEGO-rummet med duplo-klodser bliver måske ikke brugt så meget.

Personalet er gode til at holde miljøerne simple ved ikke at præsentere for meget legetøj for børnene. Få kasser med legetøj. Der er et væghængt bord med kreative aktiviteter i lillestuen. Dette rum er lidt et gennemgangsrum, da køkkenet ligger i forlængelse af dette.

Dukkehus på væggen, som er lavet i kombination med bilbaner (inspiration fra Ringsmose/Staffeldt), som børnene bruger meget.

Skoven med spejderhytte – "Kryb i ly": Kendt rute og praksis for børnene at komme ned til hytten, og hvordan de skal agere i området – de skal altid kunne se hytten, når de leger i skoven. Der er bålhytte og bord-bænke. Der er lavet flere pædagogiske aktivitetszoner i området.

Legeplads: Der er mange legeredskaber. Størrelsen passer godt ift. antallet af børn. Tarzanbane, piratskib, stor sandkasse hvor børn er i gang med at krave et stort hul. Børn er godt i gang med at lege, når de er ude.

Undring: De to små grupperum- kunne disse rum laves til lidt mere funktionsrettet for at guide børnene mere i bestemte retninger?

Samtale/analyse:

Støj har været lidt udfordrende ift. danserum/multirum og i de to små tilstødende lokaler. Huset har planer om at få lavet støjdemper på vægge/loft. Det er et rum der bliver brugt meget forskelligt. Der også en projektor, som kan bruges til mere visuelle fremstillinger/miljøer. Vi tænker det skal være et rum, de store skal benytte. Vi får lavet plexiglas i døren, så det bliver lidt mere gennemsigtigt ift. at kunne følge aktiviteterne på afstand som voksen og samtidigt inviterende for børnene. Dancesalen er et godt rum, hvor vi kan følge børnenes initiativer (børneperspektiv).

Legepladsen har en fin størrelse ift., at huset kun er normeret til 40 børn.

Vi er stadig i gang med at udvikle på miljøerne i huset, dvs. vi flytter rundt på inventaret ift. pædagogiske og børnenes behov. Vi har kasseret flere gamle møbler og fået nye til. De voksne sidder ofte på tæpperne og tager del af legen og på denne måde er med til at guide ift., hvordan zonerne kan bruges.

Vi forsøger at guide børnene med at stille legetøj frem til børnene, så vi kan invitere endnu mere til leg. Vi vil gerne have vores billedrammer på den lille stuen lidt længere ned, så vi kan guide/inspirere børnene endnu mere.

De to rum ved multirummet er vi på opdagelse i ift., hvordan de skal bruges og hvad børnene er optaget af. *Hvordan kan vi inddrage børneperspektiver i denne sammenhæng?* Vi har en intention om at alle rum i stueetagen skal kunne bruges af børnene.

I skoven følger vi meget, hvad det er der optager børnene – snitte, leg ved åen, etc.

Børnene lærer reglerne fra de er helt små, og de store børn er gode til at lære fra sig ift. de små. Som minimum er vi altid 2 voksne afsted på tur.

Tilsynets anbefalinger:

- At ledelse og personalet fortsat retter fokus på, hvordan lege og læringsmiljøer kan indrettes med særligt fokus på de 2 rum ved multirummet, og hvordan det bliver brugt optimalt af børnene.
- At der rettes fokus på hvordan der yderligere kan laves afskærmning af legen på lillestuen.

Lederens refleksioner og handlinger:

- Vi har flere ideer til, hvordan vi gerne vil have indrettet de 2 rum ved multirummet. Vi er afventende, da vi vil have lavet håndværkerdelen inden vi afprøver vores indretningsideer.
- Vi vil her midt i december måned modtage en flytbar reol og skum, som vi kan prøve til yderligere afskærmning af legen på lillestue. Vi er opmærksomme på at hvis lille stue skal fungere optimalt, skal vi lave yderligere afskærmning.

De voksne som responsive og sensitive

Gæsteiagttagelser(resume):

Startede med at skulle i skoven. Det var tydeligt, hvordan der bliver arbejdet med, hvordan de kommer i skoven – hvordan færdes man på en vej (uden fortov)? Der er en god stemning og voksne og børn ved, hvad der skal ske – det sker naturligt. Der er god snak omkring appelsinskæring – voksne opfordrer børnene til at dufte til appelsinerne. Den voksne møder børnenes behov og anerkender deres intentioner og handlinger.

De voksne er gode til at sætte sig sammen med børnene. I spisesituationen omkring langbord (12-14 børn). Der sidder en voksen for enden af bordet. Børn tager mad fra madpakken og lægger på deres tallerkner og stiller madpakken på plads igen. Det sker meget stille og roligt. Snak om tur til England, mange børne bliver en del af historien/samtalen, og de bidrager med deres historier ind i den fælles historie.

Iagttagelse omkring dreng, der har fået nye skibukser. Den voksne møder og anerkender barnet: "Hvor var det godt du fik sagt til dine forældre, at din flyverdragt drillede dig". Barnet bliver set og hørt.

Barn der er lidt ked af det fra morgenstuen har ikke lyst til at komme i skoven, men barnet bliver mødt og hørt og deltager ligeså stille på sin egen måde. De voksne er opmærksomme på ham og hjælper ham.

En dreng er ked af det og kammerat forsøger at trøste, men det virker ikke. Den voksne går på opdagelse sammen med barnet ift., hvorfor kammeraten er ked af det. Er det måske fordi, det stadig gør ondt? Den voksne går på opdagelse i, hvad de legede, og hvad der skete. De får hjælp til at komme videre, der bliver fundet puslespil frem, som de fordyber sig i sammen med den voksne.

Konsulentiagttagelser: De voksne er gode til at fordele sig i rummene om morgenen. Det betyder, at de er gode til at se børn og forældre, når de møder ind. Man bliver imponeret over at se, hvad de voksne formår at gøre på samme tid uden at det gøres halvt.

Der er gang i køkkenkrogen og der er god værdi i, at de voksne er omkring børnene i legen.

De voksne er gode til at hjælpe børnene ud på legepladsen, hvis der er behov for dette.

Samtale/analyse:

Det fungerer oftest rigtig godt med at være 12-14 børn omkring langbordet og kun være én voksen. Vi snakker ikke i munden på hinanden – vi snakker ikke på tværs men med dem, der sidder tættest på én. Er der fælles samtaler opfordres børnene til at vente på det bliver deres tur til at sige noget.

Vi har i medarbejdergruppen haft en proces omkring, hvad vi gerne vil opnå med måltidet. Der kan være stor forskel på, hvilken aldersgruppe børnene tilhører, og hvilke behov de har. Derfor opdeler vi også børnene ift. store og små. Vi overvejer at genindføre faste pladser igen. Der kan godt være lidt uenigheder om, hvem man skal sidde ved siden af.

Vi har også talt meget om, hvordan vi går ind til måltidet, og hvordan vi får skabt fokus hos børnene om, hvilken aktivitet vi skal i gang med.

De gode gruppedynamikker handler også om et godt kendskab til børnene, og hvad der rører sig hos dem, deres baggrunde og hvad de laver i deres familier og derhjemme. På denne måde kan man bedre spørge ind til dem og inddrage dem i fælles samtaler.

I Skoven indtager vi voksne tydelige og bestemte roller, men det er ikke noget vi eksplicit har talt om - det er noget vi bare gør. Vi er gode til at fortsætte de aktiviteter vi har igangsat sammen med børnene. Vi har været mere eksplicite ift. vores roller og etablering af miljøer indenfor men ikke så meget ift. udenfor ('Kryb i ly'). Vi er stadig i en proces ift., hvor faste vores roller og positioner skal være i huset ift. ansvar og opgaver.

Der er rart at høre at der er få konflikter. På baggrund af en lille børnegruppe, hvor det godt kan være sårbart ift. at alle børn er en del af et børnefællesskab, arbejder vi meget med inklusion, og har fokus på at alle kan lege med alle. Vi arbejder også meget med, at børnene selv skal

kunne løse de konflikter de ryger i. 'Fri for mobberi' støtter også børn og voksne i denne sammenhæng; børnene er gode til selv at referere til bamsevenner og de materialer, der bruges i 'Fri for mobberi'.

Børn får rigtig meget ud af at blive mødt af sensitive voksne, der kan spørge ind til, hvad der er sket med det enkelte barn.

Tilsynets anbefalinger:

- At personalet fortsætter det gode inklusionsarbejde ved at skabe kontakt til det enkelte barn, så alle børn føler sig set og hørt.

Lederens refleksioner og handlinger:

- Vi voksne har ansvaret for at arbejde med børnemiljøer og fællesskaber, hvor det enkelte barn, føler sig set og hørt. Vi arbejder bevidst med det dagen igennem, igennem forskellige pædagogiske tiltag.
- Vi har i Kløverhuset en skærpet opmærksomhed på at benævne "Speak up" det enkelte barn, ved at den voksne laver mundtlige konstateringer af hvad det enkelte barn foretager sig.
- Vi arbejder fortsat med "Fri for mobberi" som er implementeret som en del af vores hverdag.

Samvær med vedvarende fælles opmærksomhed

Gæsteiagttagelser(resume):

Skoven: Der bliver tændt bål, børn finder sig til rette. Der er en god snak om hvordan man færdes omkring bålet. Der bliver sunget yellow submarine (der er en engelsk dreng i børnegruppen). Børnene laver ildpinde – hvad kan man bruge dem til? Børn og voksne går på opdagelse sammen.

Den voksne siger "når jeg har spist min appelsin så vil jeg på toppen". Den voksne går forrest – Hvem tager trappen og hvem bestiger bjerget. Børn vælger selv deres vej – alle er med og alle kommer op på toppen. De finder agern og hvad kan man bruge dem til? Hvordan smager de? Kan man lave suppe af dem? Der undersøges i fællesskab.

De voksne deltager sammen med børnene. Der leges sammen med børnene – Tarzan. Børn svinger sig over bæk i tov/gren.

Samtale/analyse:

Det handler meget om, hvordan vi følger børnenes perspektiver. Det er et spørgsmål om at være der (tilstedeværelse) – det gør vi meget ud af i skoven. Det er ikke noget vi eksplicit har snakket om voksne imellem. Det bunder måske i, at vi alle gerne vil være i skoven.

Det er vigtigt, at børnene lærer at håndtere situationen omkring bålet. Vi forsøger ikke at lave alt for mange begrænsninger, men har fokus på at børnene lærer at kende deres egne og andres grænser med respekt.

Børn må gerne lege vildt, kravle højt op i træerne, svinge sig over bækken. Børnene må gerne udfordre sig selv og lære gennem de oplevelser, de får igennem samværet og udfordringerne i skoven.

I hele Sejs-Laven har vi fokus på udelivet, fordi det er et vigtigt læringsrum for børnene.

Fordybelse og udfordringerne i skoven kræver vedvarende fælles opmærksomhed, og at de voksne tør vise vejen og samtidig følge børnenes perspektiver.

Der er god forældreopbakning til aktiviteterne i skoven og i huset. Vi er gode til at dokumentere pædagogisk praksis med billeder på Daycare, så forældrene kan følge med i de pædagogiske aktiviteter. Tiden i skoven efterspørges generelt af forældregruppen.

Der synes ikke umiddelbart at være forskel ift. at skabe vedvarende fælles opmærksomhed i Kryb i Ly og i Kløverhuset. I Kløverhuset kan man godt som voksen blive mindet om lidt flere af de praktiske opgaver sammenlignet med tiden i skoven.

Garderobesituationer kan godt være udfordret ift. at skabe vedvarende fælles opmærksomhed – en hverdagsrutine hvor vi er i overgang fra den ene aktivitet til en anden. Hvordan kan vi udnytte garderobesituationen mhp. vedvarende fælles opmærksomhed? Vi har talt meget om at skabe fælles fokus og koncentration i garderoben via forskellige tiltag, som ofte hænger sammen med den aktivitet vi kommer fra, og hvordan vi som voksne placerer os i rummene sammen med børnene. Det fungerer meget bedre i dag end for et års tid siden.

Tilsynets anbefalinger:

- Fokus på hvordan vi som voksne kan skabe vedvarende fælles opmærksomhed i rummene omkring multirummet, når lyddæmpning er etableret.
- Fortsat fokus på hvordan de voksne positionerer sig i rummene ift. at skabe vedvarende fælles opmærksomhed.

Lederens refleksioner og handlinger:

- Vi voksne vil fortsætte med at have fokus på, at positionere os som nærværende voksne, således at vi motiverer til den vedvarende fælles opmærksomhed. Vi voksne vil fortsat have en opmærksomhed på at understøtte og udvide børnenes leg i børnehøjde.
- I Kløverhuset har vi valgt at få flere legemiljøer på gulvet, hvilket bevirker at vi voksne skal ned og være deltagende på gulvet.

Fysiske rum som inviterer til leg

Børneperspektiv(resume):

Vi har pt. særligt fokus på at inddrage børneperspektiver i gymnastiksalen, så det ikke kun er de voksnes ideer, der kommer til udtryk. Muligheder for at børnene vælger f.eks. sange, lege, eller aktiviteterne ind i en overordnet ramme.

Skoven er også et særligt område, hvor vi arbejder intensivt med børneperspektiver. Vi har sjældent planlagt faste aktiviteter i skoven. Børnene kender efter kort tid, hvilke muligheder der er i skoven.

Multirum/danserum: Børnene er faktisk gode til selv at finde på lege i rummet. Hvordan kan vi fortsætte denne tilgang og mulighed samtidig med at vi gentænker mulighederne i rummene?

Køkkenmiljø i storstuen er blevet til på baggrund af børn, der samlede legetøj ind i deres dukkevogne til deres leg fra flere rum. Undervejs afprøvede de flere steder i huset til deres leg, men mange af stederne fungerede ikke rigtig eller de var/blev optaget af andre lege/børn. Forældre har bemærket de gode tiltag ift. nye miljøer.

Samtale/analyse:

Har vi lavet for mange zoner/miljøer, der tilgodeser pigerne? Hvilke zoner har vi, der mere er rettet mod drengene? Drengene har eksplicit rettet henvendelse omkring dette – "der er meget, der er meget piget" (citat dreng)! Dette arbejder vi mere bevidst med pt ift. også at inddrage drengenes perspektiver i etablering af nye miljøer. Huset forsøger også at inddrage børneinterview/film. F.eks. film af børn omkring bord. Børnene piller klementiner og der spørges ind til deres oplevelse af forskellige ting.

Vi forsøger at bruge vores pædagogiske observationer i vores fælles planlægning af miljøer og aktiviteter, så vi inddrager det, der er optager børnene. Vi filmer også situationer af os selv, så vi kan få øje på situationer, vi vil udvikle på – eksempelvis garderobesituationen. Dette har vi begyndende og indtil videre gode erfaringer med.

Tilsynets anbefalinger:

- At personalet undersøger, hvordan de kan inddrage børneperspektiver gennem forskellige metoder i etablering af nye miljøer omkring multirummet.

Lederens refleksioner og handlinger:

- Vi har arbejdet meget på at inddrage børneperspektivet i etablering af de nuværende legemiljøer, og vil fortsætte med dette. Vi tilgodeser børneperspektivet, ved at børnene bliver gjort medansvarlige for indretningen, på den måde får vi også den mest optimale indretning.
- Vi har anvendt forskellige metoder, da vi har erfaret at metoderne virker forskelligt alt efter alder og kontekst. Vi vil fortsat inddrage børneperspektivet når de nye miljøer skal etableres, og ved evaluering af dem når den tid kommer.
- Vi har arbejdet bevidst med at etablere legezone både til drenge og piger. Vi har lavet bilbanen på væggen i lille stue og etableret togzone på stor stue med nyindkøbte eklektiske tog til Brio banen. De større drenge har kommenteret på, at de synes, at legekøkkenet er meget piget.